

JEGYZET

GYÜLEKEZETÉPÍTÉS, pontosabban: GYÜLEKEZETÉPÜLÉS

Isten érthetetlen, megmagyarázhatatlan munkája.

Teológiai szempontból ellenőrizte:
Endreffy Géza ev. lelkész

Presbiterképzés

Révfülöp

2011

Készítette:

Garádi Péter

Bevezetés

Ma egy magára valamit is adó vállalat, évente legalább egyszer *csapatépítésre* viszi dolgozóit. Ezekről a munkahelyen kívüli együttlétektől, a vezetők, tulajdonos, azt várják, hogy a hatékonyság és az eredményesség, vagyis a (szétosztható és/vagy fejlesztésre visszaforgatható) magasabb nyereség érdekében, a dolgozók halmazából, munkatársi közösség váljon. A vállalat céljainak, stratégiájának és munkaterületeinek megismertetése után már, ne egyéni utak és ambíciók húzzák sok irányba a céget, - mellyel az előrehaladást akadályozzák – hanem a „mindenki egyért, egy mindenkiért” elv alapján az erők koncentrációjával, a legnagyobb sebességgel haladjon egy irányba, előre a „szekér”.

Ennek analógiájára, az egyházi közbeszédben 10-15 évvel ezelőtt tűnt fel a *gyülekezetépítés* kifejezés, és mögötte egy olyan igény, szándék, hogy meglévő gyülekezetek megmerevedett struktúrái feloldódjanak és új növekedéssel megújuljanak, illetve induló közösségek élő gyülekezetté váljanak, fejlődjenek. A Magyarországi Evangélikus Egyházban *gyülekezetépítésről* először a vezetők kezdtek beszélni. Püspökök, esperesek, lelkészek. Nem véletlenül, hiszen ők „felülről”, de ugyanakkor belülről látták azokat a negatív folyamatokat, amelyek az egyházban x ideje már megvannak.

Ugyanakkor gyakran elmaradt a pontosítás: csak Isten tud *gyülekezetet építeni* Szentlelke által, erre mindenkor alkalmatlan, de a küldésre engedelmes emberek felhasználásával. Ennek az isteni munkálkodásnak az eredménye a *gyülekezetépülés*.

Ahol *csapatépítés*-szerűen gondolkodnak a *gyülekezetépítésről*, és nem másnak tekintik, mint emberi módszerek, technikák és stratégiák kipróbálásának, bevezetésének, alkalmazásának, ott teljes a kudarc, és minden ellenkezőjére fordul, a leépülés folytatódik, az elindulás megakad.

A másik „zsákutca”, amikor a „csak Isten tud *gyülekezetet építeni* Szentlelke által” igazságot „takarónak” használják a semmittevésre, mondván, ha Isten akarja, akkor épít gyülekezetet. Azért nem épül, mert biztosan nem (most) akarja. Ugyanakkor hiányzik az emberi odaszánás, engedelmesség. Az, amit a Bibliában úgy olvasunk több helyen is, más-más megfogalmazásban, hogy: Uram kész vagyok, cselekedj velem akaratod szerint. Orbán Attila missziós lelkész mondta egy áhítatában, hogy gyakran „rúgjuk úgy a labdát” Isten „térfelére”, hogy „ha Isten is úgy akarja, hogy legyen megújulás, épülés, akkor meglesz”. „Isten akarja, csak te is akard!” – halottuk az áhítatban. Ne akarjuk Istentől kapott időnk (!!!), energiáink, képességeink, körülményeink, *oda nem szánását*, Isten általunk kiszámíthatatlannak gondolt akarata mögé rejteni, azzal fedezni, hogy kényelmességünk, másra várásunk fel ne tűnjön. Mert ne hogy azt higgye valaki is, hogy Isten nem akar a leépülés, egyhelyben topogás ellen tenni, - ami például a Magyarországi Evangélikus Egyházat és gyülekezeteinek jelentős számát jellemzi – de várja az én, és a Te készségedet, munkába állásodat.

Fontos hangsúlyozni, hogy Istennek szolgálni öröm! Az új életben járó ember nem is tehet mást, Krisztustól és Krisztusban kapott új természete szerint.

Hogyan épül a gyülekezet?

a) Ha őszinték vagyunk, azt, mondjuk: nem tudom, nem tudjuk.

Mint a vetés. Ma még nem látni semmit, csak az elmunkált talajt, három nap múlva pedig alig láthatóan, de már „zöldesedik” a tábla. Egy hét múlva pedig a sorok látszanak határozottan, egy hónap múlva pedig a talaj nem látszik, mert teljesen betakarja a növény. A vetéshez hasonlóan a *gyülekezet* is magától *épül*. Magától az Istentől! Titok, hogy hogyan érint meg embereket, forrósít át szíveket szolgálatra, közösségben való gondolkodásra és cselekvésre, az Ő dicsőségére.

b) Nincs benne másolható „tuti”

Jelenünk az előre gyártott gyorsételek kora. Egy háromfogásos ebéd is 10 perc alatt elkészíthető, Záhonytól Szentgotthárdig bárhol, ugyanazokkal az eszközökkel és ugyan azokból a félkész, vagy teljesen kész anyagokból. A közgazdasági megoldásokat is csak adaptálni kell Svájcban és itt lesz az aranykor. Csomagban, másolva, - szuper.

Na ez nem megy a *gyülekezetépülés*kor. Meghívjuk például Klaus Douglass-t Németországból, mondja meg, hogy csinálta. Hogy lett a néhány fős haldokló gyülekezetéből több ezres élő közösség. Nekünk nem kell mást tenni, csak jegyzetelni, majd, otthon megvalósítani. Ez nem fog működni. Persze meghívható bárki, meghallgatható is, **mert hasznos**, de csak arra, hogy megtudjuk, Isten itt is, közöttünk is cselekedni akar, és hogy Isten saját utat készít számunkra.

A *gyülekezetépülés* az Isten kegyelméből lehet gyors, vagy lassú, látványos, vagy rejtett. Mindegyikért Ővé legyen a dicsőség!

c) Nincs gyülekezetépítési emberi stratégia

A stratégiák, legyen katonai, gazdasági, vagy pénzügyi, az íróasztalon születnek. *Gyülekezet* még nem *épült*, vagy *született* ily módon. Gondoljuk csak a jeruzsálemi gyülekezetre, melyről az Apostolok cselekedeteiről szóló könyvben olvashatunk. Sem születése, sem épülése nem irodában „terveződött”. Ellenben Istennek van stratégiája, de nekünk alkalmatlan, de kegyelméből alkalmassá tett munkatársainak, mindig csak a következő lépést mutatja meg, vagy éppen csak az „aznapit”. Tegyük azt, amire elhív, amit napról-napra, időről-időre megmutat.

d) Vannak viszont tapasztalások. Ezek, – teljesség igénye nélkül - a következők:

- Isten cselekszik!
- Bűnös és alkalmatlan embereket használ.
- Istennek egy feltétele van: ne térjen ki senki a neki adott és elé hozott feladat elől.
- A Lélek időnként (nem tudjuk mikor, és hogyan) egy, vagy több embert (csoportot) a gyülekezetből „szárnyára vesz” és elkezd repíteni (nem szükségszerűen a lelkészt) és ezekből áldások lesznek. Senki se „lője le” őket megvizsgálás nélkül.
- A gyülekezeti mag nagyon fontos, mindenki, aki az ellenkezőjét mondja, téved.
- A vezetők között lelki egységnek kell lenni.
- A lelki (házi) csoportok nem klikkek, hanem a gyülekezeten belüli misszió lehetőségei.

- Évenként egyszeri beszámolás, programismertetés.
- „Csak azért is” bizonyágtételre nincs szükség, de egy Lélek által adott időben elmondottal, maradandó üzenetet adhat Istenünk.
- A gyülekezetnek ne legyenek anyagi tartalékai!
- A gyülekezet „valamilyéből” adjon tizedet, mert ezen áldás van.
- A kollektíven végzett misszió új „kötőanyag a gyülekezet építőkövei” között. Lelki termékenyülést ad általa Isten, az adó és a kapó közösségben. Ugyanakkor rá ébreszt arra, hogy legnehezebb rendszeresen és folyamatosan az időnkben adni.
- Tanítani kell! Ez elsősorban a lelkész feladata. Ennek „lepasszolása” jó de nem elég.
- A hagyományos gyülekezet-lelkészi modellt el kell felejteni. A lelkészt fel kell szabadítani elsősorban a vezetők kiképzésére, a tanításra, a tiszta tanítás őrzésére, a csoportok vezetőinek lelki kontroljára és a lelkigondozói szolgálatra. Ezek között a feladatok között a lelkész ne „mazzolázzon”.
- Nem elég csak evangélikusokat gondozni.
- A mai gyülekezet úgy legyen evangélikus, hogy közben nem evangélikus. Ennek előnyei és hátrányai.
- „Fogjuk meg és vigyék”, avagy a kéne effektus. Van is ember, meg nincs is. Aminek nincs gazdája, az elveszett a gyülekezet számára.
- Erős egyéniségek az általános vezetésből, egy-egy konkrét szolgálati területre húzódnak vissza.

A következőkben vizsgáljuk meg részletesebben ezeket a tapasztalásokat.

Gyülekezetépüléssel kapcsolatos tapasztalatok

Isten cselekszik!

A mi Istenünk, állandóan „mozgásban” lévő, cselekvő Isten. Erről szól a Biblia összes könyve, erről tesznek tanúbizonyságot, az ósatyák a próféták, a hithősök az apostolok, a reformátorok, és minden időben, az egyház megújításának ügyére, Istennek, a Lélek által elhívott szolgálói. Ma is, itt is, az Evangélikus Egyházban is folyamatosan cselekszik és cselekedni akar a mi Mennyei Urunk és Édes Atyánk.

Igen, de ... - mondhatják a kiüresedett falusi templomokba még el-eljáró idősök, az egykor több százas, vagy ezres igehallgatót is „megélt” nagy templomok maradék hűségesei. Igen Isten cselekszik, de mégis miért tarunk itt, ha cselekszik? Miért hagyja ezt?

Isten a leépülést nem akarja! Bár ha az Ige iránti közös éhség és szomjúság helyét, a megszokás, és a kiüresedett tradíció tölti be, akkor Isten megengedi a templomok és gyülekezetek népének megfogyatkozását. Vagy amikor megkövéredik az emberek szíve: „nincs Istenre szükségünk, mert erősek vagyunk, és mindenünk megvan. A gyengéknek van Istenre szüksége” (ld. Nyugat-Európa), akkor is.

A magyar evangélikusságban is vannak gyülekezetek, gyülekezet-részek az országban és határon túl, - ha nem is tömegével – ahol nem leépülés és stagnálás van, hanem növekedés, fejlődés, gyarapodás, egyszóval *épülés*. Mindegyik más, mindenhol másképpen, de egy közös, embereken keresztül Isten cselekszik: *gyülekezetet épít*. Ezeknél a gyülekezeteknél feketén-fehéren kimutatható, hogy nem az emberi bölcsesség, jó svádájú szöveg, talpraesett csapat stb. az oka a növekedő életnek, hanem Isten, aki alkalmatlan embereket is fel tud használni, alkalmassá tenni.

Bűnös és alkalmatlan embereket használ

„Jaj nekem elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakom.” (Ézs 6,5) Ha Ézsaiás ezt mondja magáról, akkor nem álságos álszerénység, bűnös és alkalmatlan emberekről beszélni, akiket Isten használ. De ki volt az a Saul, akit Isten Pállá formált, vagy Simon, akit Péterre? Csak ez lehet a mi hozzáállásunk is. Mert mindennek önvizsgálattal és bűnbánattal kell kezdődnie. „Uram megláttattad egyházam, gyülekezetem nyomorúságát. Én is, bűneim is, okai mindennek, hogy itt tartunk, ide jutottunk. Bocsáss meg nekem, és formálj olyanná, hogy használni tudj. Mert abba az akaratodba szeretnék belesimulni, akarni szeretném akaratodat, hogy *gyülekezetet* akarsz *építeni*.”

Az evangélium örök és csodálatos kincsét az isteni abszurditás megnyilvánulásaként, a Mindenható Örök Isten törékeny cserépedényekbe rejtette el. (Értsd: bűnös és alkalmatlan embereket felhasználva.) Isten módszere ebben semmit sem változott, mindenhol és mindenkor ilyen embereken keresztül cselekszik, munkálkodik. Ezért keresett meg engem is és keres meg Téged is, amikor gyülekezetekben is szeretne *épülést*. Éppen ezért senki

ne hivatkozzon, mert nem hivatkozhat arra, hogy: 1) én alkalmatlan vagyok, 2) van nálam alkalmasabb is.

Istennek egy feltétele van: ne térjen ki senki a neki adott és elé hozott feladat elől

Alaptétel: Isten mindenkit használni tud és akar, aki ézsaiási módon odaszánja magát. Szemében nincs alkalmatlan ember, mert Ő, az Úr, nem alkalmatlan arra, hogy az alkalmatlant, alkalmassá tegye! Aki ebben kételkedik nem hisz = bízik Istenben, mert nem tartja őt Mindenhatónak, akinél nincs lehetetlen, hanem korlátozott erejű és képességű istennek tartja, aki viszont nem az Örök Isten, hanem csak képzeletének istenkéje. Ilyen tehát az Isten „hozzaállása”. Az Ő „hozzaállása” a *gyülekezetépülés*hez nem kérdéses.

De milyen az emberé? Ez az igazi kérdés! Akarom-e rám vonatkozó akaratát megismerni, és cselekedni? Ne legyenek kétségei senkinek afelől, hogy ha megújult szívvel és Isten országáért tenni akaró vággyal sóhajts az Úr felé, akkor Ő „helyzetbe” fogja hozni. Évekkel ezelőtt az Országos Evangélizáción egy kétszeresen is börtönből szabadult ember (Vácról és a bűnből), mondta el, hogy feleségével évekig imádkoztak azért, hogy abban a kis faluban, ahol letelepedtek, Isten *építsen* közösséget, *gyülekezetet*. Őket felhasználva megtette és azóta élő gyülekezet van a településen.

Hogy közli Isten az akaratát, hogy az ember felhasználásával *gyülekezetet építhessen*? Úgy, hogy ad egy másik szemet. Ez a szem, észre fogja venni azt, amit eddig nem vett észre. Úgy, hogy ad másik fület. Ez a fül meg fogja hallani, azt, amit eddig nem hallott meg. Úgy, hogy ad másik szívet. Ez a szív érzékeny lesz olyan dolgokra is, amikre eddig nem.

Felvidéki lelki testvérem, volt kocsmatulajdonos, vállalkozó, soha nem vette észre azt, hogy falujában, a környék településein, hogy épül le az evangélikusság. Soha nem tűnt neki fel, hogy a cigányság evangélium nélkül van. Súlyos balesete után évek óta mankóval jár, de mindezekre megnyílt a szíve, szeme, füle. Mert Isten megnyitotta. Így tud tehát tenni mindenkivel.

E jegyzet olvasója (velem együtt) vegye úgy, hogy Isten sarokba szorította. Feladat van, alkalmassá tud tenni, ezért a kérdés: akarod-e, vagy mindenféle magyarázattal, vagy csak félre nézve, mintha nem téged szólítana meg, kitérsz előle, kitérsz az eléd hozott feladat elől? Ne térj ki! Vállald!

A Lélek időnként (nem tudjuk mikor, és hogyan) egy, vagy több embert (csoportot) a gyülekezetből „szárnyára vesz” és elkezd repíteni (nem szükségszerűen a lelkészt) és ezekből áldások lesznek. Senki se „lője le” őket megvizsgálás nélkül.

Ez is egy tapasztalás. Olyanokkal teszi meg a Lélek, akik napi igénnyel és rendszerességgel tartják a kapcsolatot, az ő Mennyei Gazdájukkal. Akik nyitott szemmel, füllel és szívvel „járválnak” a gyülekezetben. Vannak, akiknek eszébe sem jut, hogy nekik is feladatuk lenne. Így előfordul, hogy egy gyülekezeti „trauma”, vagy egy másik gyülekezeti tag, testvér, esetleg kívülálló kérdését, vele való beszélgetést használ föl a Lélek, hogy felelősség-látást indítson el.

Előfordult, hogy a lelkész, egy kivételes helyzet miatt maga helyett egy gyülekezeti tagot küldött ki a szórványba, hogy az istentisztelet ne maradjon el, és jobb híján olvassa fel az ő leírt igehirdetését. Ez a testvér ott szembesült azzal, hogy a szórványban élők lelkileg

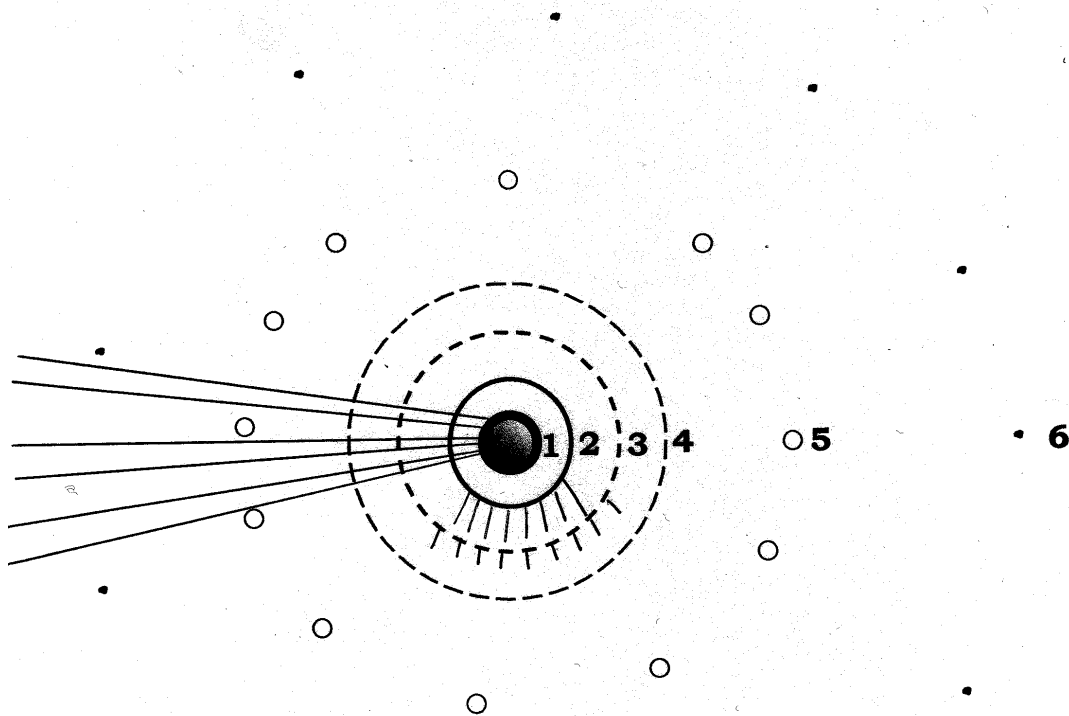
mennyire magukra vannak hagyva, hiszen a lelkésznek, ott nincs ideje az istentiszteleten kívüli alkalmak tartására. És a Lélek szárnyára vette ezt a testvért és készséget támasztott benne a szórványgondozásra. Ebből azután áldások születtek. Ennek azután egy másik „hozadéka” is lett: miközben igehirdetésre készült, ígét hirdetett, maga is tisztult, jobban megértette az ígét. Rájött arra, hogy az Útmutató olvasásával el lehet jutni egy bizonyos szintre, de Isten ennél magasabbra akar vinni a megértésben. Ez pedig az ige hirdetése és az engedelmesség útján lehetővé vált számára. Másnál a gyermekmunka felvállalása indított el „valamit”. Ha ezek egy gyülekezeten belül „összegződnek” *épülés* kezdődik.

Rajongóktól, önjelöltektől, önmegvalósítóktól és más viszketeg emberektől azonban óvakodni kell. Nagy szeretettel és tapintattal kell az ilyeneket távol tartani a vezetéstől, valaki mellett, kontrol alatt, azonban használhatók. Ez egy fontos lelkeszi feladat, megvizsgálni a szándékot és az indítást. De azért, mert ilyen is előfordulhat, nem szabad az igazi „lángot is tűzoltófecskendővel oltani”.

A gyülekezeti mag nagyon fontos, mindenki, aki az ellenkezőjét mondja, téved.

„Magvas” gyülekezet:

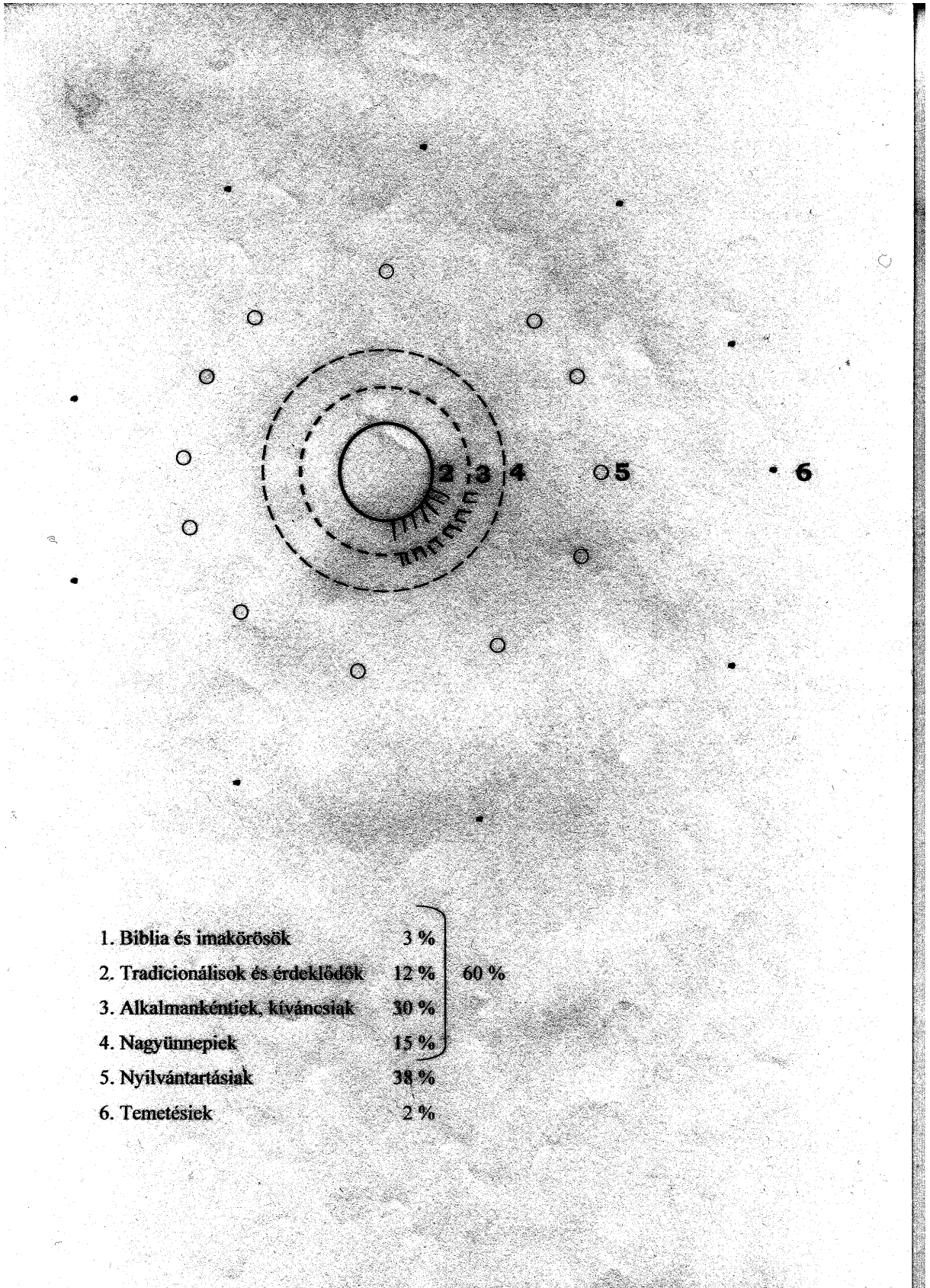
„NORMÁL” GYŰLEKEZET SZERKEZETE

Budaörsi arányok:

1. Biblia és imakörösök	3 %	} 60 %
2. Tradicionálisok és érdeklődők	12 %	
3. Alkalmankéntiek, kíváncsiak	30 %	
4. Nagyünnepiek	15 %	
5. Nyilvántartásiak	38 %	
6. Temetésiiek	2 %	

„Magtalan” gyülekezet:

A gyülekezeti magba a szolgálók és a közösséget rendszeresen imádságban hordozók tartoznak. Aki lelki, azaz tanítványi feladatot vállal, az a gyülekezet lelki teherhordozója. Ebbe a rendszeres imaszolgálat is bele tartozik. Ismertem olyan idős asszonyt, aki már templomba sem tudott elmenni, de naponta órákon keresztül imádkozott a lelkészért, a presbiterekért, a gyermek bibliakör vezetőkért, az ifjúságért, a betegekért, megújulásért. Igen, ő is a gyülekezet lelki magjához tartozott.

A gyülekezeti magnak kisugárzása van, mégpedig az egész gyülekezetre. Ez a kisugárzás pedig ébresztő hatással bírhat. A tradíció még senkit nem ébresztett fel, bár szerepe fontos lehet a gyülekezetben. Azok kisugárzása is általában erőtlén, akik csak nagyünnepeken járnak templomba, egyébként pedig a gyülekezet életében nem vesznek részt. Abban a gyülekezetben, ahol élő gyülekezeti mag van (nem csak papíron létező), ott nincs leépülésben. Annak van jövője.

A gyülekezeti mag nélküli egyházközség, hosszútávon jövőtlen. Ahogy a magtalan férfinak sincsenek utódai, úgy a „magtalan” gyülekezet is sorvad. Az a jó, hogy a gyülekezet esetében ez soha sem visszafordíthatatlan. Isten mindig újra tud indítani egy közösséget, élő mag teremtésével.

Tudok olyan lelkészeiről, akik hallani sem akar gyülekezeti magról. Gondoskodik is arról, hogy ne legyen. Fél a klikkesedéstől, a magukat különbnak tartó kegyesektől. Tagadhatatlan, hogy előfordult ilyen is. De ezt kezelni kell. Attól, hogy az autó elüthet, nem az autózást kell betiltani.

A vezetők között lelki egységnek kell lenni.

A *gyülekezet épülés* „alapszabálya”, a vezetők közötti lelki egység. Ugyanígy a gyülekezetleépülés mögött sok esetben a lelki egység hiánya tapasztalható. A lelki egység nagyon jó arra, hogy a vezetők

- közösen viseljék és hordozzák a lelki terheket,
- a közös lelki alap, az egyéb különbségek áthidalásában segítsen,
- a lelki egység a lelki célokat is egy mederbe segíti.

A lelki egység „legkönnyebben” a vezetők rendszeres, közös csendes órái, közös ima alkalmai által teremthető meg. Pontosabban, ezeken keresztül teremti meg a Szentlélek. Saját tapasztalatomból tudom, hogy Isten, alaptermészetre „tüzet és vizet” is össze tud hozni. Például lelkész és felügyelő immáron másfél évtizede ennek köszönhetően tud közösen dolgozni, pedig természetük homlokegyenest eltérő.

A vezetők közötti lelki egységnek áldási, gyümölcsei születnek. Ezeket Isten adja, nem maguknak köszönhetik! Viszont általa *épül a gyülekezet*.

Ha nincs lelki egység, akkor általában azért nincs, mert valaki(k) nagyon magasan hordja(ák) az orrát(orrukat), különbnak tartva magát (magukat). Persze a csaknem elfogyott gyülekezetben az is előfordulhat, hogy nincs már lelki társ. Lelkész, vagy más vezető magára maradt. De ebből is tud megújulást adni Az, Akinek semmi sem lehetetlen.

A lelki (házi) csoportok nem klikkek, hanem a gyülekezeten belüli misszió lehetőségei.

Először is legyenek lelki (házi) csoportok. Ezek a lelki ház építőkövei. Ezt minden lelkésznek és lelki vezetőnek be kell látnia, és ezért maximálisan támogatnia. Minél több ilyen lelki kisegysége van a gyülekezetnek, annál kisebb a veszélye a gyülekezeten belüli elkülönülésnek.

A lelki csoportokon keresztül Isten szentlelke csodálatosan tudja *építeni* a *gyülekezetet*.

A lelki körök alkalmasak arra, hogy a nagy közösség gondjait is hordozzák, hogy gyülekezeten belüli missziót folytassanak.

Ismerek olyan asszonykört, melynek tagjai tudatosan szólítanak meg gyülekezeti (női) tagokat és hívják az alkalmakra. Az eddig otthontalan, otthonra talál. Énekkarról is tudok, - ahol imádsággal és igeolvasással kezdenek – mely igazi lelki közösségé vált. A tagok megszólítanak másokat, híva maguk közé. Időnként gyülekezeten kívülieket is, hiszen szeretnek énekelni. Így válik egy énekkar a misszió „terepévé”.

A lelki köröket nem a lelkésznek kell vezetni. Nem is biztos, hogy alkalmaikon jelen kell lennie. Ha egyszer-egyszer elmegy, elég is. Ellenben a vezetőiket képeznie kell, és időről időre beszámoltatnia (persze nem vállalatvezető módján).

Évenként egyszeri beszámolás, programismertetés

Gyülekezetünkben ezt a „magtálalkozó” keretében oldjuk meg, illetve rendezzük meg. A presbiterek és különböző körök vezetői és a kiemelten lelki felelősséget hordozók, számolnak be arról, hogy milyen is volt az elmúlt esztendő, milyen áldásokat éltek meg, lelki ajándékokat kaptak, milyen terheket hordoztak, milyen kudarcok érték őket és/vagy csoportjukat. Nagy áldás ezt hallgatni mindenkinek, hiszen senki nem lehet évközben részese minden munkaágnak, lelki közösségnek. Az összegzést önmagában *gyülekezetépítő* erővel ruházza fel a Szentlélek.

Hasonlóképpen a programismertetést is, mely ugyanezen a magtálalkozón hangzik el. Nem a lelkész mondja el, mit fog tenni, hanem a lelki közösségek felelősei beszélnek arról, miért is imádkoznak és miért is kérnek imádságokat a többi csoporttól, lelki vezetőtől. A közös örvendezés és közösen a tervek Isten kezébe helyezése révén a Lélek érezhetően *építi* a *gyülekezetet*.

„Csak azért is” bizonyágtételre nincs szükség, de egy Lélek által adott időben elmondottal, maradandó üzenetet adhat Istenünk.

Minden igehirdetés bizonyágtétel is. Ebben az esetben azonban nem erről van szó. Hanem arról, hogy időnként, amikor olyan lelki megtapasztalást, életújulást élt át valaki, melyből a *gyülekezet* is *épülhet*, annak teret és időt szabad és lehet adni az istentiszteleten. Nem szektás megnyilatkozás ez, hanem a Lélek bizonyágtétele, ebben az esetben nem a lelkészen keresztül.

Amire figyelni kell: 1) nem válhat rutinná és a liturgia állandó részévé, 2) a lelkész ismerje jól, akit felkér és ismerje a lelki „történet”, amit mondani fog a testvér.

Mondassa is el vele, vagy írassa le. 3) a téves dolgokat négyszemközt beszélje meg vele, nehogy sok fül hallatára kelljen korigálni.

A gyülekezetnek ne legyenek anyagi tartalékai

Ettől a címtől és témától, „csak” két gyülekezetvezető (presbiter) „akad ki”: az, akinek a gyülekezetében van pénz és van tartalék, és az, ahol szegénység van és nincs tartalék. A nem létező „többiek” elfogadják.

Mielőtt bárki innentől kezdve abba hagyná az olvasást, emlékeztetni szeretnék a Jegyzet elején írottakra, hogy nincs „tuti” megoldás és mindeddig egyéni és/vagy kollektív tapasztalások gyűjteményével és nem szabályokkal, pláne nem kötelező előírásokkal találkozhatott az olvasó. („... mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg...” 1Tessz 5,21)

Az anyagi tartalék jó, de látni kell, hogy veszélyeket is hordoz magában. Lelkileg kényelmessé teheti a gyülekezetet, és/vagy annak vezetését. Persze, ha valaki(k) felismeri(k) és ezután meg tud(nak) állni az észrevétlenül lopakodó kísértésben, az(ok) legyen(ek) hálás(ak) az Úrnak.

A többségünk azonban emberből van, gyengeségekkel együtt. Az ilyeneknek hitbéli megerősödését szolgálhatja az, hogy a holnapot is az Úrtól kell elkérni. Azt, hogy a gyülekezet pl. hó elején fizetést tudjon fizetni, számláit rendezni tudja stb. Gyülekezetünk ilyen közösség, mindig csak arra van pénz, - időnként időbeli késéssel - amire szükségünk van. Olykor ezt nem látjuk előre. Több pesszimista presbiter, vagy pénzügyekkel foglalkozó testvérünk mondta már sokszor, hogy hát sajnós, úgy néz ki nem lesz elég a pénz, vagy azt, hogy üres a kassza, pedig fizetni kellene. És ilyenkor olyan jó, ennek ellenére megosztani mindezt, a mirőlünk felettébb gondoskodó Mennyei Atyával. Miután sokadszorra Isten mindig elrendezte a dolgainkat, ezek a korábban borúlátó típusú emberek mondják ma már, hogy „ahogy Isten mindig adott megoldást, ezután is fog”. Csodálatos látni, azt, hogy Isten, hogy formál át embereket azon keresztül is, hogy hónapról-hónapra élünk, és ezáltal időről-időre megpróbál bennünket.

És még egy: sokszor álltunk ki istentiszteleten (soha sem a lelkész) és osztottuk meg pénztelenségünket, terhünket, mi vezetők, a gyülekezettel. Ennek több jó hatása is volt: 1) az adakozókészség nőtt, 2) a gyülekezet, a lelki élete és a pénztárcája között összefüggést fedezett fel, - ez azonban nem automatikus, ez „gyülekezetnevelési kérdés” (legid. Zászkaliczky Pál) 3) jobban magáénak érezték a gyülekezeti tagok, a gondok megosztása után, a gyülekezetüket.

Nem csak a gondokról, de a rólunk felettébb gondoskodó Úr „találékonyaságáról, megoldási módozatairól” is jó beszámolni a gyülekezetben. Ez is tanúságtétel. Ez által is *épül a gyülekezet.*

A gyülekezet „valamilyéből” adjon tizedet, mert ezen áldás van

„Mégis mit **képz**el ez a jegyzetíró? Ne legyenek tartalékaink, és még gyülekezetünk valamijéből adjon tizedet is?” Nem **képz**elek semmit, ellenben leírom tapasztalásunkat:

Elhatároztuk, hogy az gyülekezet alapítványába befolyó 1 %-ok tizedét minden évben más célra felajánljuk, elküldjük. Egy erőtlenebb gyülekezetnek, egy anyagi terhekkel küszködő és beteg gyereket nevelő asszonynak, egy szeretetotthonnak stb. Azt vettük észre, hogy ez a felajánlás a gyülekezet tagjainak figyelmét magukról másokra irányította. „Nem a mi gondunk a legnagyobb, ó mily sokat kaptunk már eddig is” stb. vélemények formálódtak ki a testvérekben. És, amikor ez nem egyben, vagy kettőben, hanem sokakban formálódik ki, akkor a kohézió erősödik a gyülekezeten belül. Ez pedig fontos a *gyülekezet épülésében*.

A kollektíven végzett misszió új „köttöanyag a gyülekezet építőkövei” között. Lelki termékenyülést ad általa Isten, az adó és a kapó közösségben. Ugyanakkor ráébreszt arra, hogy legnehezebb rendszeresen és folyamatosan az időnkből adni.

A misszióról egy másik stúdium keretében lesz szó. Mégpedig részletesen. Itt annak összefüggésében kell szólni róla, hogy az Isten, a misszióba, egy fantasztikus „feed back = visszaható mechanizmust” épített be. Aki misszióra szánja oda magát, - legyen akár egyén, vagy közösség, így gyülekezet is – az erősödni és növekedni fog. Nem csak azok, akik felé irányul a missziós szolgálat, hanem a missziót végzők is. Evangélikus egyházunk gyülekezeteinek nagy része azért is erőtlen, megfáradt, enervált, magába forduló, mert nem végez **kifelé** missziót. Pedig „az aratnivaló sok, de a munkás kevés” (Mt 9,37)

Hallottam nem egy felől:

- „mi magunk is gyengék vagyunk, és erősítésre szorulunk, gyülekezetünk majd akkor végezhet missziót, ha megerősödött már”
- „amíg gyülekezetünkön belül is vannak lelkileg elesettek, tévelygők, Krisztustól elszakadtak, addig nem végezhetünk kifelé missziót. Majd ha már nálunk mindenki hívó lesz, akkor igen”

Téves gondolkodás mindez. Azért mert Isten a missziót terápiának adja a missziót végző közösség számára. Ki mondhatná, hogy erre a terápiára neki nincs szüksége, mely által csak erősödhet, növekedhet, *épülhet a gyülekezet*? És azt is be kell látni, hogy egy gyülekezetben sem fog eljönni az „aranykor”, amikor már mindenki teljesen hitben jár és él. Ilyen „100 %-os helyzet” csak a szektáknál van. Tehát erre várni nem kell és nem szabad. Ellenben gyülekezetünk tagjai ráébredhetnek arra, hogy nem kevés kegyelmi ajándékot, karizmát és időt kaptak, hogy a gyengébbhez, a megfáradthoz, az elesetthez vigyék az evangéliumot. Külön erősíti az összetartozást, ha határon belüli, vagy túli evangélikus „gyülekezet-romok” felé folyik a szolgálat. Hasonlóképpen fontos szembesülés lehet itt a Kárpát-medencében a cigányság felé továbbadni az evangéliumot.

A misszióval kapcsolatos legfájóbb tapasztalat az, hogy az emberek előbb adnak oda bármit, az idejüknél. Mert az időt mindenki saját magáénak tartja, afelett ő „uralkodik”. Pedig Isten a mai időkben elsősorban ezt kéri az övétől, egyéntől és gyülekezettől egyaránt. Ha készek vagyunk odaadni az időnket, illetve annak egy részét a misszió számára, akkor Isten mások számára, áldások forrásává teszi életünket és *építi gyülekezetünket*.

Tanítani kell! Ez elsősorban a lelkész feladata. Ennek „lepasszolása” jó de nem elég.

Az ellenvéleményen lévők azt mondják, hogy nem kell külön tanítani a gyülekezetet, mert minden egyes prédikáció, tanítás is egyben.

Ugyanakkor azt tapasztalni, hogy a rendszeres felnőtt templomba járók is, a Biblia és az egyház tanításáról alig tudnak valamit. Vagyis az igehirdetések nem helyettesíthetik, illetve pótolhatják a gyülekezetben belüli tanítást. Erről számos történetem lenne, de ezek e jegyzet kereteit meghaladják. Egy biztos: óriási sötétség van a fejekben. Tisztelet a kivételnek. Ugyanakkor az a tapasztalat, hogy van igény arra, hogy hiteles személy tanítsa a gyülekezet tagjait.

A legfontosabb az lenne, hogy a gyülekezet lelkésze végezze ezt a tanítást. Erre a lelkészt „fel kell szabadítani”. Ez közegyházi érdek, ezért püspöki és esperesi feladat. Előfordul, hogy a lelkész érzi, gyülekezte tanításának fontosságát, de valamiért nem ő végzi, hanem maga helyett mást, másokat hív meg. Ez is jó, de a gyülekezet egységét (és itt tudatosan írom, hogy) a lelképásztornak, a nyája felé történő tanítói szolgálata erősíti igazán

Tapasztalatom, hogy a gyülekezet tagjainak, a lelkész által vezetett közös tanulása, - Isten kegyelméből, a Lélek által – *gyülekezetépítő* erővel bír.

A hagyományos gyülekezet-lelkészi modellt el kell felejteni. A lelkészt fel kell szabadítani elsősorban a vezetők kiképzésére, a tanításra, a tiszta tanítás őrzésére, a csoportok vezetőinek lelki kontroljára és a lelkigondozói szolgálatra. Ezek között feladatok között a lelkész ne „mazzolázzon”.

A Magyarországi Evangélikus Egyházban, ma a lelkészek jelentős része mindenes. Ezt várják el a gyülekezetek, mondván ezért fizetjük a papunkat. Ugyanakkor, mint a XIX. századai orosz falusi pópától, az evangélikus lelkésztől vár mindent a gyülekezet. Majd ő megmondja, majd ő, vagy felettesei eldöntik, nélküle nem történhet semmi a gyülekezetben, neki mindenben részt kell venni stb.. Ez a fajta lelkészi szerep idejétmúlt, tarthatatlan és ráadásul reformáció gyülekezeti, lelkészi „modelljével” ellenkezik! Folytatása, az egyház további leépülését segíti elő!

A jövő lelkészének (és itt nem csak azokra gondolok, akiket ezután szentelnek fel, hanem a gyakorló lelkészekre is, hiszen nekik is váltani kell!), a saját gyülekezetében, elsődlegesen a következőket kell végeznie:

- a) Vezetők kiképzése, - a feladatokat ugyanis meg kell osztani. A lelki feladatokat is, nem csak az adminisztratív és műszaki teendőket. Mikre gondolok? Látogatások, szórvány munka, gyülekezetben belüli csoportok vezetése, liturgikus szolgálat, szükséghelyzetben igehirdetés (hogy ne maradjon el istentisztelet a lelkész akadályoztatása esetén), hittan tanítás, konfirmációs oktatás, ifi vezetés, gyerekmunka stb.
- b) Az előző pontban részletezett tanítás folytatása a gyülekezetben, - istentiszteleten kívül.
- c) Tiszta tanítás őrzése. A lelki munkatársak, a kiképzett lelki vezetők, szolgálatát, a tanítás szempontjából, a lelkésznek kell ellenőrizni, mert ő a felelős a tiszta tanításért. (Természetesen tudunk olyan esetekről, amikor a lelkész a tévtanító, és tőle kellene a gyülekezetet óvni. Ez azonban esperesi, püspöki megoldandó feladat. Sokat javulna a helyzet egyházunkban, ha a felettések élnének jogaikkal,

és kötelességüknek éreznék a tévtanító lelkészek figyelmeztetését, ha kell eltanácsolását.)

- d) A gyülekezeten belüli csoportok vezetőinek, a missziót végzőknek és egyéb lelki szolgálatot folytatóknak lelki kontrollja is a lelkész feladata legyen. Itt nem csak a már említett tanítások ellenőrzésére gondolok, hanem a szolgatársak kiemelt lelki gondozására, erősítésére. Pl. szolgálói bibliakör vezetésére, mely a legszebb lelkészi feladatok egyike lehetne. Tudomásul kell venni, hogy aki lelki szolgálatot végez, az kiemelten kitett a sátán támadásainak. Tehát lelki védelemre szorul, melynek megszervezése, végzése fontos lelkészi munka.
- e) Gyülekezet tagjainak lelki gondozása az egyik legfontosabb lelkészi feladat. Ma erre jut talán a legkevesebb idő. Pedig a modern embernél elmagányosodottabb nincs. Sokszor a templompadokban, ott ülnek mellettünk, csak nem tudunk róluk. A lelkészek kiemelt feladatuknak érezzék a lelkipásztori beszélgetéseket, egyén-, házaspár- / házasság- és családgondozásokat.

Ez a típusú lelkészi munka csak munkatársak révén valósítható meg. Ugyanakkor, akik ilyen gyülekezet-lelkészi modellt valósítanak, meg csodálatos *gyülekezetépülést* tapasztalhatnak meg, élhetnek át.

Nem elég csak evangélikusokat gondozni.

Nem az evangélikusok gondozására küldettünk, nem erre szól Jézus Krisztus missziói parancsa, nem élhet egyházunk, gyülekezetünk ószövetségi modell szerint. Ma, amikor egyre többen nem tartoznak semmilyen felekezethez, egyházi közösséghez, amikor a megkereszteltek többsége saját felekezetéhez nem kötődik, nem jár sehova, akkor élet és lélekmentő szolgálata kell, hogy legyen minden gyülekezetnek, az ilyen emberek megszólítása, hívogatása, befogadása. Nem baj, ha az addig szín evangélikus gyülekezetünk átmenetileg, vagy tartósan „színes” lesz. Nem az a fontos, hogy valaki evangélikussá váljon, hanem az, hogy Krisztust követő keresztyénné, aki adott esetben evangélikus gyülekezeti keretek között ébred hitre, és találkozik a feltámadott Krisztussal. Az ebből a szempontból nyitott és hívogató, befogadó gyülekezetek, megtapasztalják, hogy ezen keresztül is a Lélek *építi gyülekezetüket*.

A mai gyülekezet úgy legyen evangélikus, hogy közben nem evangélikus. Ennek előnyei és hátrányai.

A nyitott, befogadó gyülekezet nem hangsúlyozhatja lépten-nyomon, hogy evangélikus. Ezzel ugyanis a nem evangélikusok úgy érezhetik, hogy ez egy zárt közösség. Azt kell hangsúlyozni, hogy a gyülekezet evangélikus volta egy olyan képnek a kerete, melyben a kép a Jézus Krisztusról szóló tanúságtétel, és minden, ami ebből következik. Soha nem a keret az elsődleges, még ha szükséges is, hanem a kép! De természetesen a keret is értékes, melyet meg kell becsülni, hálát kell érte adni, még akkor is, ha össze nem lehet hasonlítani az értékét a képével.

A mai evangélikus gyülekezet, ha keret voltát jól látja, akkor sokak számára, a nem evangélikusnak születettek számára, válhat vonzóvá, áldássá. Ezen áldások révén, maga a *gyülekezet is épülni fog*.

Ugyanakkor, ha a gyülekezet egyik pillanatról a másikra válik ilyen nyitottá és végez missziót a nem evangélikusok felé, akkor a gyülekezeten, egyházon belüli tradíciókat

örzők talajt vesztettnek érezhetik magukat. Mint akik alól kihúzták az évszázados „szőnyeget”. Ezért komoly lelki neveléssel párhuzamosan lehet csak, egy „rég” gyülekezetben váltani.

„Fogjuk meg és vigyétek”, avagy a kéne effektus. Van is ember, meg nincs is. Aminek nincs gazdája, az elveszett a gyülekezet számára.

A *gyülekezet épülésének* fontos tapasztalata, hogy a vágyak és igények megfogalmazása és a cselekvő szolgálat között nem mindenkor, nem mindenkinél és nem mindenben van összhang. Aki csak ötleteivel tudja „bombázni” a gyülekezet vezetőit (ezt is kéne, azt is kéne, én már régen megmondtam, mit kéne stb.), de nem „teszi oda magát”, az nem csak nem épít, de demoralizál is. Az ilyen személyt szeretettel kell figyelmeztetni és lelki gondozni, hogy maga is végezzen munkát. Mert ha fog, akkor látja majd, hogy nem is olyan egyszerű a gyülekezeten belüli szolgálat.

Még a dinamikusan növekvő, élő gyülekezetek is azt élik át napról-napra, hogy sok a szolgáló, a gyülekezeti munkatárs, de soha sem elég. Mindig hiányérzet van. Ezért kell folyamatosan képezni újabb lelkileg érett gyülekezeti tagokat, munkássá. Azért is fontos ez, mert minden szolgálati területnek kell felelős, sőt lehetőleg nem egy, hanem kettő, vagy több. Szomorú tapasztalat az, hogy a sokáig gazdátlaná váló szolgálati területek, elsorvadnak. Az a terület pedig, ami minden más adottság tekintetében életképes lenne, de nem találnak rá vezetőként testvért, az „meg sem születik”.

Erős egyéniségek az általános vezetésből, egy-egy konkrét szolgálati területre húzódnak vissza.

Ez egy nehéz kérdés. Gyülekezetek sokaságának, évtizedes, vagy évszázados tapasztalata, hogy meghatározó, nem lelkészi egyéniségek, lendületet jelenthetnek a gyülekezet számára, de idővel „saját képükre és hasonlatosságukra formálják, torzítják” a gyülekezetet, mely ha hosszú ideig tart, akkor a torzult forma megkövesedhet.

Sajnos az ilyen egyéniségek közül nagyon kevesen sajátították el a „visszavonulás művészetét”. Ehhez alázat, tisztánlátás és helyes önértékelés szükséges, melyeknek a Lélek által vezetett élet megnyilvánulásainak kell lennie.

Ugyanakkor az erős egyéniségnek nem kell gyülekezeten belüli „kolostorba vonulniuk”, hanem a lelkésszel megbeszélve, egy konkrét szolgálati területen végezhetnek munkát. Ebből áldások fakadhatnak, melyek a *gyülekezet épülése* szempontjából fontosak lehetnek.

Nyomasztó kérdés, látva egyházunkban, gyülekezeteinkben a hullámozást, megfáradást, elerőílenedést (kifulladás?), vajon nem az ismert, vagy titkolt bűneink, BŰNEIM miatt vannak ezek?

„Hiszen privát bűneinkkel is a Mester bőrét visszük a vásárra, és a ránk bízottak üdvösségét tesszük kockára” (idézet Ittész János ny. elnök püspöktől)